

ТРИ ЦЕНТИ в ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

П'ЯТЬ ЦЕНТИВ

ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ

№ 107. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 10-го травня 1938.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA

FIVE CENTS ELSEWHERE

ЖИДИ В ОБОРОНІ СВОЇХ У ПОЛЬЩІ

НЮ ЙОРК. — На зібранні 1,000 представників різних жидівських організацій, що мають 40,000 членів самих жидів з Польщі, бесідники гостро таврували польську владу за те, що вона переслідує жидів. Серед бесідників був також відомий рабін Степан Вайс, який осуджував гостро польський уряд, а також нацистів і фашистів, та притім оборону жидівський націоналізм. Він дослівно сказав: „Націоналізм стає лихим лише тоді, коли одна нація не дозволяє іншій нації жити побіч у свободі”. А далі сказав: „Польський жид, який не є львівський супроти жидів у Польщі, не варт бути американським громадянином”. Рабін Вайс, як відомо, грає велику роль в американській політиці, а в останніх часах президент Рузвельт назначив його членом комітету помочі політичним утікачам.

ЧЕРЕЗ ВИТРАТУ — ДО ДОБРОБУТУ.

ВАШИНГТОН. — Гері Гопкінс, голова „Доблю Пї Еї”, виголосив через радіо промову, в якій сказав, що коли уряд далі буде витрачати на широку скалю гроші на ріжні підприємства, то нинішнє безробіття можна буде побороти та привернути назад добробут. Він говорив, що внаслідок економічного застою від 1930 року дотепер Америка втратила коло 200 біліонів доларів, що представляє собою вартість цілого американського майна з 1932 року. Гопкінс також критикував Гувера, який виступає проти політики нового розділу та каже, що треба робити, хоч він сам, коли був президентом, не дуже то знав, що робити.

ВШАНУВАЛИ МАТРІ.

НЮ ЙОРК. — По всіх містах Америки діти гідно вшанували день матери. Телеграфічні компанії виставили велику скількість депеш із поздравленнями для матерей; також склепи з цвітами робили добрий бізнес. По ресторанах можна було побачити багато родинних гуртів, у яких почесними гостями були матери.

ЦЕРКВИ В СПРАВІ ГАЗАРДОВИХ ІГОР.

НЮ ЙОРК. — Федерация протестантських церков Нью Йорку висказала своє крайнє обурення з приводу того, що делегати на конституційній конвенції хочуть легалізувати всякі газардові гри і лотерії. Федерация сказала, що навіть коли ті гри тяжко викоринити і навіть коли вони принесуть урядові добрі податки, їх не можна легалізувати. Крадіжів також не можна викоринити, а проте їх ніхто не легалізує, говорив представник Федерации. А представник католицької церкви на зібранні конституційної конвенції в Олбані говорив цілком що інше. Він сказав, що католицька церква не ставитиме перешкод легалізації газардових ігор, хоч засадничо далі є проти газардів.

НІМЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ЗАБИРАЄ З АМЕРИКИ БОМБИ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Німецький вантажний корабель „Франкенвальд” навантажив у філядельфійських доках 20,000 летунських бомб. Куди він ті бомби повезе, не відомо. Це четвертий того роду ладуюк, який мали нібито закупити „певні сторони в Злучених Державах”.

БРАК ПОМЕШКАНЬ В АМЕРИЦІ.

ВАШИНГТОН. — Американська служба здоров'я подала до відома, що американська суспільність не має подостатком мешкань і не живе так, як цього вимагає модерна гігієна. Коло п'ять мільйонів міських родин не мають у своїх помешканнях кімнати для кожного члена родини. Мільйон родин має помешкання, в яких припадає аж два члени родини на одну кімнату. В тому числі найбільше нігерських родин.

КАЖЕ, ЩО СВОБОДУ ТРЕБА ШАНУВАТИ.

НЮ ЙОРК. — Священник Рандольф Рей виголосив промову, у якій сказав, що громадянську свободу треба шанувати і її не можна надуживати. Він сказав, що Еспанія і Росія знищено тому, що там надуживали свободи. Він давав приклад, що може вийти зо свободи по парках і інших публичних місцях, коли люди тої свободи надуживають. Також часто у писанні і промовах свободи слова надуживають на те, щоб ширити ненависть і інші шкідливі доктрини. Навіть у релігії люди надуживають нераз тої свободи на те, щоб саму релігію підкопати, говорив він.

ВЕЛИКА ПАРАДА НА ВИСТАВОВІЙ ПЛОЩІ.

НЮ ЙОРК. — Минулої неділі на виставовій площі в Флоринг Медов відбулася велика парада, получена з ріжними штучними вогнями. В повітрі тріскали ріжні ракети, штучні бомби і закрашували небо ріжними красками. На тій параді було 600,000 осіб.

НАРОДИ НА СВІТОВІЙ ВИСТАВІ.

Китайці видають 1 мільон 200 тисяч доларів на самий винайм місця під свій павільон на Світовій Виставі „Золотої Брами” на острові Скарбу, у Сан Франціско, що там відбудеться в 1939. році. На образку група визначних китайців і китайок копає землю при закладанні основ під павільон. З лівого боку стоїть відома китайська фільмова зірка Анна Май Вонг, з правого боку китайський священник у ризах, а між ними Лілі Чон і Дороті Лов.

МОЖЕ ЧОГОСЬ НАВЧИЛИСЬ.

Кажуть, що в армії ген. Франка є багато молодих аристократів, що походять із старих багатих еспанських родів. Вони тепер заявляють, що бо війні мусять прийти радикальні реформи. Признають, що селяни мусять дістати землю.

В ССР ПОСТІПНО ЗБІЛЬШУЮТЬСЯ КАТАСТРОФИ.

Заступник голови колегії найвищого суду в ССР заявив, що число пароплавних катастроф у ССР постійно збільшується. Минулого року, в порівнянні з 1934 р. число катастроф зросло двократно. Страти сягають 45 мільйонів рублів і збільшилися півтора разу. Одною з головних причин катастроф є повний занепад дисципліни внаслідок пиянства моряків. Грінберг подає докази, що підчас подорожі капітани кораблів улагоджують забави в каютах. Були випадки, що пияний заступник капітана заснув при кермі корабля і тому корабель наїхав на судно, або що пияний капітан упав з чердака до води.

20,000 ПОЛЬСЬКИХ „СОКОЛІВ” У ЛЬВОВІ В ЧЕРВНІ.

Ендецьке „Слово Народове” бе в великий звін, що в червні ц. р. буде маніфестувати 20,000 польських „Соколів” у Львові „в 20-ті роковини Оборони Львова”, що „Львів є польський і тільки польський”. Притім вигукує „Слово Народове” „проти українців! Дивна мораль панів ендеків: ім вільно робити звини „Соколів”, а нам, українцям, звичайних зборів не вільно трохи ширше вчинити, бо зараз „гайдамаки”, „українська небезпека” і тим подібні вигукки!

ЕКСПЛЮАТУЮТЬ ТЕРЕБОВЕЛЬСЬКИЙ КАМІНЬ.

Під Тернополем, у Прошовій, зачали експлюатувати поклади требовельського каменя. Працю знайшли 120 робітників.

ПОДРУЖЖЯ В АНГЛІ.

Статистичні дані цивільного уряду в Англії виказують, що в 1936 р. 179 дівчат і 32 юнаки заклали подружжя у віці 16 років. У 32 подружжя чоловік і жінка мали однаковий вік, а інші дівчата вийшли заміж за старших чоловіків у віці до 55 років життя.

ТАЄМНИЧЕ ВБИВСТВО.

У присілку Хатки під Клебанівкою, пов. Тербовля, два селяни, Малиновський і Луцьків, кинулися в погоню за якимсь незаним чоловіком, що на їх запит не дав ніякої відповіді, лиш почав утікати. Оба селяни почали кидати за втікачем камінням і один камінь поціли в незнайомого у зад голови так міцно, що він упав трупом на місці. Справник мимовільного вбивства арештували. Поділля веде слідство, щоб устійнити тожність убитого.

КРИВАВИЙ НАПАД НА ФІЛЬВАРОК.

Ян Кузьма вечором прийшов до фільварку Ірени Ластовецької в Ситісі, пов. Переворск, і почав сварку з її сином за звільнення його з праці. Підчас суперечки випав Кузьмі короткий військовий кріс. Тоді Казимир Ластовецький швидко вернувся до помешкання та озброїв 19-літнього тьоканя й управителя горальні Генриха Франьчика. Одночасно Кузьма вбіг до помешкання за Ластовецьким і почав бити присутніх. В обороні нападених схвилюваний льокань почав стріляти і вбив не лише напасника Кузьму, але й управителя горальні та тяжко зранив землевласницю Ластовецьку.

НАПАД У ТОПОРІВЦЯХ.

У Топорівцях, повіт Городенка, три напасники вломились вночі до помешкання Марії Ковлюк і змасакрували її в жахливий спосіб, а також убили її 14-літнього сина Михайла.

ОСТРІВ ВІЗНІВ У РУМУНІИ.

Румунська преса повідомляє, що румунський уряд проектує владити концентраційний табор для політично непевних людей, на т. зв. „Острові Вужів”, що лежить 22 км. від Сулими на Чорному морю. На цьому острові вміститься бн 1,500 осіб. Інтернованим залишили свободу рухів, бо втеча з острова неможлива.

ЕМЕРИТОВАНИЙ РАХУНКОВИЙ ОФІЦІР ОБМАНЦЕМ.

Емеритований рахунковий офіцер Степан Войдило продав іще 1932-го р. свою реальність у Кракові професорові Шишкові за 15,000 дол. Коли незабаром Шишко помер, Войдило записав вдову за долпату решти ціни купна в квоті 15,000 зл. До позву долучив текст підписаної пок. проф. Шишкою і його жінкою умови. Та виявилось, що умова Войдило сам сфальшував. Окружний суд у Кракові засудив його на 3 роки в'язниці. Підчас розправи переслухали як свідків оборони брата обвинуваченого, братову, жінку й доньку. Вони зізнали під присягою неправду. За фальшиві зізнання окружний суд у Львові засудив їх по 3 місяці в'язниці.

МОРД У КОСІВЦІНІ.

У Вербівці, повіт Косів, хтось напав на 55-літню Галфію Сводчук і при помочі топірця замордував її. Своєкі замордованої підозрюють, що морду допустився молодець, якого покійна заскаржила за аліменти для сина її доньки.

ЗНОВ ЖЕРТВА ЕКСПЛЮАЦІИ ГРАНАТИ.

В Заріччю, повіт Надвірня, 15-літній Дмитро Деревинка знайшов артилерійське стрільно з часів світової війни. Манікуючи гранатою, хлопеч спринчив вибух та тяжко покалічився на лиці, руках і ногах. В грізному стані відвезли його до лічниці.

ПОЛЯКИ В ЧЕХОСЛОВАЧЧІНІ Й УКРАЇНЦІ В ПОЛЬЩІ

ЛОНДОН. — Українське Бюро подає, що лондонський „Кетолік Гералд” помістив у числі з 14. квітня цікаву статтю про домагання автономічних прав поляками в Чехословаччині. При кінці статті автор торкнувся також українського питання і пише так: „Більш ніж третина населення Польщі належить до не-польської національності. Складається вона з українців, білоруснів, німців, жидів і литовців. Коли Польща попирає жадання автономії 200 тисяч поляків у Чехословаччині, то тимчасим потверджує вона далеко більші права до автономії шість і пів мільона українців, що живуть у Польщі. Бо їх прилучено до Польщі під тою виразною умовою, що вони одержать відповідну автономію. Даного тоді приречення до сьогодні не сповнено. Навпаки, Польща постійно нарушувала навіть ті права, які належалися українцям силою меншостевих договорів, підписаних Польщею.”

У СПРАВІ УКРАЇНЦІВ У РУМУНІИ.

ЛОНДОН. — Укбюро повідомляє, що низка англійських парламентаристів та інших визначних громадян внесли 16. лютого м. р. до Ліги Націй петицію, в якій звернули увагу на невідрадне положення українців у Румунії, особливо на цілковите знищення їхнього шкільництва. Дня 12. березня 6. р. повідомив секретаріат Ліги Націй тих, що внесли петицію, що її прийнято і передано під розгляд комітетові трьох, який переводить потрібні доходження. Довідуємося далі, що причиною проволоки в полагодженні петиції був спротив румунського уряду, який настоював на тому, щоби петиції взагалі не брати під увагу. При цьому слід зазначити, що в Англії панує тепер велике зацікавлення меншостевими правами в Румунії, яке мало свій відгомін навіть у формі інтерпелляції в палаті послів.

НА ЧЕРЗІ.

МОСКВА. — Не фігурують уже публично імена таких генералів як Дибенко і Єгоров. Дибенко відіграв велику роль у початках революції і був чоловіком советської дипломатки Колонтай. Він був одним з тих, що засудили на смерть ген. Тухачевського. Маршал Єгоров також дуже заслужений. З того, що їх збувають мовчанкою, виходить, що вони попали в неласку.

ЩЕ ОДИН ПОПИС.

РИМ. — На прощання виявила фашистська Італія перед Гітлером іще й свою повітряну силу. До демонстрації літаків приєднались тільки найвищі достойники і журналісти. У повітрі кружили сотки літаків і бомбардували пристань та кораблі. Був страшний шум і гук. Модерна війна з літаками і газами видавалась великим нещастям.

В РОЛІ „РЕАЛЬНИХ” ПОЛІТИКІВ.

ЖЕНЕВА. — Вайкавнт Галіфакс, британський міністер справ закордонних, знайшовся в тяжкій положенні, бо треба було зійти з дотеперішого принципового й ідейного становища щодо Етіопії. До Женеві прибув також Гайлі Селаясі як „цар Етіопії”, бож Етіопія є надалі також членом Ліги Націй. А тут Англія вже визнала італійського короля „царем Етіопії”. Тому, що Лізі Націй годі „зісти” Етіопію, будуть хитрувати в такий спосіб, що дасться членом Ліги вільну руку щодо визнання Етіопії італійською провінцією. Хто хоче, мотиме далі стояти при Гайлі Селаясі.

ВИГОВОРИВСЯ.

ВІДЕНЬ. — Казюво, що між бувшим канцлером Шушнігом і Оттоном, претендентом на австрійський престол, була умова, внаслідок якої мав Отто, у випадку гітлерівської анексії Австрії, скорше ввійти до Австрії й вмаширувати до Відня з вірними йому військами. Та він виговоривсь і сказав у баладці, що нацисти вибирають до Відня, але він „прибуде годину скорше”.

ЯК ПРОТИ ЗЛОДІВ.

ВІДЕНЬ. — Австрійська поліція видала наказ арештувати архикнязя Фелікса Габсбургів за те, що; втікаючи з Австрії, забрав срібло, вартості \$900, яке вважається державною власністю, хоч було давніше в уживанні Габсбургів. Подібне готово статися з бувшою цисаревою Зитою, яка хоче тепер продати тосканський брильянт, що був частиною давньої цисарської корони і вартував два мільони давніх австрійських корон. Цей брильянт є правдиво власністю держави, а не Габсбургів.

БЛОФУЮТЬ ХЕМЕЮ.

МОСКВА. — Совети заповідають, що оборонять себе при помочі газів і піднесуть тепер хемічну промисловість до того ступня, що побють цілковито Німеччину. Кажуть, що це ім прийде легко, бо Україна має багато вугілля, а це те, чого треба для розвою хемічної промисловости.

"СВОБОДА" (LIBERTY)
 FOUNDED 1893
 Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
 by the Ukrainian Press and Book Co., Inc.
 at 31-33 Grand Street, Jersey City, N. J.
 Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
 on March 30, 1914 under the Act of March 3, 1879.
 Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
 За оголошення реклами не відповідає.
 Tel. "Свобода" WJRG 4-0237. — Tel. V. H. Союз: WJRG 4-1016.
 4-0807.
 В Канаді належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
 За кожну відправку адреси платиться 10 центів.
 Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЕТКА СПОВІДАЄТЬСЯ

II.
 Дали ота боротьба двох світоглядів в душі нашої письменниці не припинюється, а навпаки, вона глибшає і прибирає щораз трагічніші форми, коли брати під увагу високі змагання до повної досконалості ознаменовані поривом творчого духа з одного, а з іншого — сірої буденщини в околі неприязного й неприхильного поетці оточення з другого боку. І при цій нагоді варто воно нам ще раз і все наново пригадати ті 80-ті роки минулого століття, коли то з виступом Івана Франка та з проголошенням ним ідеями поступу й волі наша тодішня інтелігенція реагувала на це здебільша чи то тривожним відраканням від сміливих окличників нового шляху в літературі, чи то обуренням та лайками в сторону Франка та його однодумців. А тут наша молоденька поетка, котра, як відомо, називалась владиво Юлія Шнайдер, належала саме до нечисленних тоді, але власне тому тим жагучіших прихильників Франка, чого слідом є в її збірках вірші, присвячені великому поетові, а в обговорюванні тут автобіографічних творчих записки, що відносяться до Франка, з яких я наведу дві. І так, у 1885 р., після прочитання одного вірша Франка в тодішній "Зорі", видаваній Науковим Товариством ім. Шевченка (1880—97), якийсь час при співучасті Франка, наша поетка пише:

"Чом ти так тяжко горюєш? Чом так ридиш? У твоїй кобзі всі струни розжалені, сумно й тужно дзвенять... Ти з полелів давніх згадок іскру добуваєш, щоб вогнем серце розпалювати знову. Тихо, серце моє; ти до незнайомого линеши, обняти його бажаєш, пригорнути, втихомирити... Тихо! Чогож то жалі і щось неначе зависть темна трусить тобою? О, чом я не та, котрої він хоч одної сльози на могилі своїй бажає? На могилі? І на віщож на могилі? Чиж усе не кінчилося враз із могилою? На що це сліз? Яб живуче серце твоє відрядою кріпила, яб рани слізюнками холодила, яб труд увесь несли, щоб тобі спокій добути, щоб давне горе міг ти забути. Прости, прости! То тільки хвиля, коротка хвилина задрозів, що серцем струнула; воно вже повне світ і спочуття для тво-

го горя..." (Замість біографії, ст. 51).
 А після одержання листа від Франка в 1883 р. (поетка була тоді на своїй першій посаді, а саме як провізоришня вчителька у міщаній школі в Бібрці) вона у своїх щоденнику написала:
 "Є потайний звязок між душами. Ти відгадав мої смілі, скриті бажання, заговорив до невідомої. Я ваша, ваша на віки! Твої теплі слова загрилі, заохотили ту, що на роздоріжжі з заложеними руками стояла та безнадійно споглядала. Великі й тяжкі боротьби я бачила, та не знала, чи оплатиться труд... О, до останнього віддиху я для твоєї ідеї живу... Незнайомий, але споріднений духом — ріднашій моїй долі... Там у віршах моїх іще держав проблиск надії, ще серцем належала я до... Ти поганив останній промінь любови, через те саме — я ваша!" (Тамже, ст. 73).

Як бачимо: ці дві записки це надзвичайно цінні документи знайомства Уляни Кравченко з Франком, бо з них ми можемо доміркуватися, які ніжні та глибокі почування розбудили тоді революціонер Франков в молоденькій учительці-поетці, що зараз усім серцем припала до нього і була готова жертвуватись йому і його революційній ідеї всеціло. Але вся історія знайомства Уляни Кравченко сповита ще для ширшого загалу таємно, якої подробиць ми можемо тільки здогадуватися, читаючи інші сторінки в автобіографічних творах нашої письменниці, хоч це вже сторінки характеру загального, які ми лише гіпотетично можемо відносити до Франка, ось як на примір цикл прегарних поезій у прозі: "Одне до одного линею думками, линею цілою душею" (ст. 76—77). І я думаю, що наші читачі були б справді вдячні старенькій письменниці, якщо б вона у продовженні своїх дороговісних споминів зволюла сказати нам усе найважливіше з того, що нам вільно знати про її знайомство з великим поетом, подати нам повну збірку своїх записок про Франка та зробити доступним для ширшого кола читачів своє листування з ним.

Бо що знайомство з Франком могло в нашої ідеалістки розбудувати не тільки почування симпатії з гнобленими і приниженими, отже почування, звязані тісно з так дуже тоді модним гуманітарним світоглядом, але і її симпатіям з духовним аристократизмом, на це мені доказом остата записка поетки, яку я відношу до Франка, а яка звучить так:
 "Бажаю сильних, творчих душ, а кругом мене юрба! (всі підкреслення мої — О. Г.). Тужу за тобою... Ти один із тих чистих, смілих душ. Любити це життя. Чиж не маю права жити? Без тебе в серці вічна ніч, з тобою ясний день, весна життя; роки витнуть, соловій співають, думки родяться і міцніють у діло. Ти розкіш мого духа і мій його..." (тамже, ст. 31).
 Значить, соціальна тенденція, яку поверховна критика відкинула ще з часів Франка як одинокі гідне уваги зявляння творчості Уляни Кравченко, далеко не така єдиноладна в цілому творчості поетки, як це за освяченими традиціями збірки "На новий шлях" (1891) у нас при кожній нагоді повторяться. Ні, зовсім ні. Бо, як це я зазначив уже в першій частині моєї праці про нашу поетку, в її усій творчості — аж ген до збірки "В житті є щось" (1929) — перехрещуються різні духовні напрями, з яких як дві найважливіші я відмітив, а саме альтруїстичний гуманітаризм та — як глибший сам по собі — аристократизм творця, для якого всяке оточення, всяка зовнішність, увесь світ поза ним це всетаки світ істотно інший, означений нашою епохою, прийнятніше тут і там, як чернь, або як юрба. І я думаю, що в тому саме й одна з трагічних рис у нашої поетки, що рішиться на один з тих напрямів з усією однозначністю й так не легко, як не легко й в околі дійсності рішиться або на безумовну аскезу творця, або на радісне віддання життю.

Бо одностайно, цілком чисто прозвонюючої гармонії в поетичних збірках Уляни Кравченко — особливий раниший епохи — не надто багато.
 Отак зрештою, як і в її записках збірки "Замість автобіографії", де духовне обличчя авторки хитається трохи не водно між двома екстремами: між просто містичним ідеалізмом з одного, а вкрай розчланим пессимізмом з другого боку.
 Але погляньмо вперед на обличчя поетки, а не людини Уляни Кравченко. Придивімсь наприклад до чогось такого, як три про-

зові поезійки циклу "О, за цілу нужду життя..."
 Поетка молиться:
 "О, за цілу нужду життя, туживного життя, дай, Отче, хвилину кілька упоєння... безмежного лету... шастя... мрій... О, дай мені, Отче, все, що велике й гарне, благородне, за товаришів дороги... Розжари душу вірою, любовю, надхнінням... Дай, пісню перемоги... дай пісню перемоги народові мому, Україні святій, заспівати, о, дай душу цілу в цей спів перелити..."
 А в третій частині:
 "Нехай буду я дрібною краплиною щоденної роси, що паде в чашу цвіту, що ведучором кріпиться, що перед світанком на пільних просторах добуває з землі рости, що не походить... Нехай буду я як та роси краплина, що не має тривкого буття, ні імені не має, невідома: як непомітно прийшла, впала, непомітно й розвівається... Нехай буду... та нехай мій труд прискорить день розцвіту моєї рідної країни..." (Тамже, 1884, ст. 29). Як бачимо, тут нотка альтруїзму дзвенить чисто й гарно. Ідеологія Франкових "Каменярів" знаходить свій своєрідний відбиток у свідомій резігнації поетки з голосної слави во благо рідного загалу, і колиб усе інше у сповіді поетки достроювалось гармонійно до того альтруїстичного акорду даного циклу, то повне узгіднення внутрішніх ліній тут було б досягнуто. Але так воно не є. Провідна лінія записок поетки водно осцілює. Від середовища ось, для якого вона, як чуємо, так усе жертвенно хоче працювати, занадуже її таємна туга в зовсім інший світ, що має й дати те "шастя", якого вона "не має" в житті. Але чомуж поетка почувається такою дуже самотньою, коли вона — як це ми чули теж — так охоче відракається власного шастя? Та невже лякається нехай і повного осамітнення людина, що хоче всеціло жертвуватись за якусь ідею? І хіба не назвемо шастям генія власне його повну відраченість й осамітнення життєву дорогу, дорогу героя?

Та наша поетка каже:
 "Генії, велити минулих часів, ви одинокі товариші самітньої моєї душі... Ваші слова спливають бальзамом у зболілу душу... І ви в житті не були шасливі, і я не маю надії на шастя... О, знайти душу, якб зорею була моїй душі... знайти душу вищу поглядаю... чуттям..." (1881)

чишу в плинну? Чутки ніякої нема?
 — Нима... Ідні кажуть, що в воську, другі, що на якихос Соловках ліси рубає...
 — Ліси рубає... — мов відгомін повторив старий. — А в іго на пана чини... Слабковий був, було би і так нічого з него, ні було... Хирек, підмаминю спідниче виховав... Я сі дивую, як він войну пирибув... Той другий... мощний був... Павле!... Я мушусі дочикати ще чогос від Митра... Хоч кілька слів... Він... може... там і той бараболі ні має, що я...
 Старий піднявся. За образів вняв шматинку й розвинув. Немов які святощі показав тільки, не дав до рук Павлові піднятися, шкільну знимку Митра.

— Вернісі, сину, — гудів монотонно, — вернісі, паничку мій, до свого тата, до мамі... Ти сі іх не встидав... Вони цупко тримають для тебе того пів шнура... Ні пушу го, Митруно... Абим згоріти мав — ні пушу...
 Почув кроки Анни, тому скоро завинув знимку Дмитра в шматинку й шова за пазуку.
 Знову рипнули двері. Лице

старого трохи розяснилось... Це товариш Дмитра приніс старому газету. Був якийсь збентежений... Показав газету і вийшов. Старий розгорнув газету й почав читати. Нараз стримав віддих... Почервонів, посинів... Газета випала йому з рук... Почав рвати волосся на голові... Анна закричала, Павло перелякано дивився на старого, що насилу промовив:
 — Мій... син... жидівський наймит, комуніст в криміналі! Андрій підняв очі й наче застиглий з болу, цидив слово за словом:
 — Проклятий же будь, псе жидівський!
 — Андрію! Андрію!... Що ти говориш! — лебедила Анна. Старий бив головою в стіну...
 А по хвилині звернувся до сусіда й сказав:
 — Скажіть Василеві, най си той шнур землі бере. Мені вже нічого не треба.

На будові.
 — Слухай Петре, а чи майстер уже знає, що руштовання завалилося?
 — Думаю, що так, адже він лежить під руштованням.

С. Стасюк.
ДОЧЕКАВСЯ
 Жили обое, як у байці. Вона стара, згорблена, вешталася по хаті, чорний, похилій, сумний, як їхня доля... Сорочка, самі тільки латки, замість спідниці — підрана, засмалена верньєчка. Рипнули двері. До хати бухнула струя зимного повітря. Ввійшов її старий.
 — Давай но їсти, Анно!
 Поставила перед ним картоплі в "сорочках". Старий навіз і сів коло діжі. Анна тупилася коло кухні й поплакувала.
 — Анно! А дай уже спокій... Ади, маю вже відій сімдесяти і другий і щем заробив бараболі...
 — Це хотів щось сказати, але змовк. Не міг дивитися на плач старої...
 — Анно, кажу ти ще раз ні пхняк мій!
 — А тобі, старий, тобі ні жиле?...
 Хтось рипнув дверми. Ввійшов сусід.
 — Славайсу Христу!
 — Слава на віки! Сідайте...

Р. Г.
ГРІШНИК
 (Оповідання)
 — А мені нащо Текля? — брехав Гудик. — Я тепер добре заробляю і можу між дівчатами вибирати!
 Кажучи це, Ілько витягнув з нагрудної кишені кілька банкнотів і кинув їх перед Хомою на стіл. Хома глянув на гроші, потім на Ілька з видимим респектом.
 — Текля не така, щоби нею погорджувати, — сказав Чепух.
 — Я нею не погорджую, — відповів Ілько.
 — То чомуж не хочеш женилися з нею?
 — Я хотів. Та ти не хотів. Ти собаками гнав мене від неї.
 — Так було, що правда. А як би я тепер хотів?
 — Тобі не можна вірити!
 — Тепер можна би побалакати зо мною!
 — Можна? — засміявся Ілько.
 — Лиш питання, чи я схожу балакати!
 Хомі виступив на чоло піт тривоги. Він потерпав, що так лишилась на образі грішника коблом. В крайній розпу-

крикнув Хома врадуваний.
 — Про мене. Тільки кажу тобі, образ втратить те, що на ньому найкраще.
 — Знайдеш кого іншого на моє місце! — сказав Чепух, чуючи, що неначе сотнар тягару зсувається з його грудей.
 Гудик пішов вперед до млина побалакати з Теклею. Потому вернувся під церкву, виліз на руштовання і став першого козла перемальовувати. Всі люди в селі стали нарікати, що маляр власною рукою зіпсував свій власний образ. Новий козел вже не був так гарно зроблений, не був так гарний.

Українсько-американське виставове товариство
 повідомляє, що його адреса є така:
 UKRAINIAN AMERICAN EXPOSITION ASS'N, Inc.,
 P. O. BOX 1014,
 CHURCH STREET ANNEX,
 NEW YORK, N. Y.
 NICHOLAS MURASZKO, Treasurer.

С. Стасюк.
ДОЧЕКАВСЯ
 Жили обое, як у байці. Вона стара, згорблена, вешталася по хаті, чорний, похилій, сумний, як їхня доля... Сорочка, самі тільки латки, замість спідниці — підрана, засмалена верньєчка. Рипнули двері. До хати бухнула струя зимного повітря. Ввійшов її старий.
 — Давай но їсти, Анно!
 Поставила перед ним картоплі в "сорочках". Старий навіз і сів коло діжі. Анна тупилася коло кухні й поплакувала.
 — Анно! А дай уже спокій... Ади, маю вже відій сімдесяти і другий і щем заробив бараболі...
 — Це хотів щось сказати, але змовк. Не міг дивитися на плач старої...
 — Анно, кажу ти ще раз ні пхняк мій!
 — А тобі, старий, тобі ні жиле?...
 Хтось рипнув дверми. Ввійшов сусід.
 — Славайсу Христу!
 — Слава на віки! Сідайте...

Р. Г.
ГРІШНИК
 (Оповідання)
 — А мені нащо Текля? — брехав Гудик. — Я тепер добре заробляю і можу між дівчатами вибирати!
 Кажучи це, Ілько витягнув з нагрудної кишені кілька банкнотів і кинув їх перед Хомою на стіл. Хома глянув на гроші, потім на Ілька з видимим респектом.
 — Текля не така, щоби нею погорджувати, — сказав Чепух.
 — Я нею не погорджую, — відповів Ілько.
 — То чомуж не хочеш женилися з нею?
 — Я хотів. Та ти не хотів. Ти собаками гнав мене від неї.
 — Так було, що правда. А як би я тепер хотів?
 — Тобі не можна вірити!
 — Тепер можна би побалакати зо мною!
 — Можна? — засміявся Ілько.
 — Лиш питання, чи я схожу балакати!
 Хомі виступив на чоло піт тривоги. Він потерпав, що так лишилась на образі грішника коблом. В крайній розпу-

крикнув Хома врадуваний.
 — Про мене. Тільки кажу тобі, образ втратить те, що на ньому найкраще.
 — Знайдеш кого іншого на моє місце! — сказав Чепух, чуючи, що неначе сотнар тягару зсувається з його грудей.
 Гудик пішов вперед до млина побалакати з Теклею. Потому вернувся під церкву, виліз на руштовання і став першого козла перемальовувати. Всі люди в селі стали нарікати, що маляр власною рукою зіпсував свій власний образ. Новий козел вже не був так гарно зроблений, не був так гарний.

Українсько-американське виставове товариство
 повідомляє, що його адреса є така:
 UKRAINIAN AMERICAN EXPOSITION ASS'N, Inc.,
 P. O. BOX 1014,
 CHURCH STREET ANNEX,
 NEW YORK, N. Y.
 NICHOLAS MURASZKO, Treasurer.

С. Стасюк.
ДОЧЕКАВСЯ
 Жили обое, як у байці. Вона стара, згорблена, вешталася по хаті, чорний, похилій, сумний, як їхня доля... Сорочка, самі тільки латки, замість спідниці — підрана, засмалена верньєчка. Рипнули двері. До хати бухнула струя зимного повітря. Ввійшов її старий.
 — Давай но їсти, Анно!
 Поставила перед ним картоплі в "сорочках". Старий навіз і сів коло діжі. Анна тупилася коло кухні й поплакувала.
 — Анно! А дай уже спокій... Ади, маю вже відій сімдесяти і другий і щем заробив бараболі...
 — Це хотів щось сказати, але змовк. Не міг дивитися на плач старої...
 — Анно, кажу ти ще раз ні пхняк мій!
 — А тобі, старий, тобі ні жиле?...
 Хтось рипнув дверми. Ввійшов сусід.
 — Славайсу Христу!
 — Слава на віки! Сідайте...

Р. Г.
ГРІШНИК
 (Оповідання)
 — А мені нащо Текля? — брехав Гудик. — Я тепер добре заробляю і можу між дівчатами вибирати!
 Кажучи це, Ілько витягнув з нагрудної кишені кілька банкнотів і кинув їх перед Хомою на стіл. Хома глянув на гроші, потім на Ілька з видимим респектом.
 — Текля не така, щоби нею погорджувати, — сказав Чепух.
 — Я нею не погорджую, — відповів Ілько.
 — То чомуж не хочеш женилися з нею?
 — Я хотів. Та ти не хотів. Ти собаками гнав мене від неї.
 — Так було, що правда. А як би я тепер хотів?
 — Тобі не можна вірити!
 — Тепер можна би побалакати зо мною!
 — Можна? — засміявся Ілько.
 — Лиш питання, чи я схожу балакати!
 Хомі виступив на чоло піт тривоги. Він потерпав, що так лишилась на образі грішника коблом. В крайній розпу-

ДО ПИТАННЯ СОЦІАЛІЗМУ

Далі де Леон слушно подеміає з анархістами, що без усякої влади не може існувати та розвиватися суспільність. Він порівнює різні суспільні функції до оркестри, в якій кожний музикант грає на своєму інструменті, але всі під керівництвом диригента. Диригент він порівнює до влади і каже:

«Одся керівнича влада майстра оркестри — конечно потрібна: щоб всі гравці-музиканти до порядку; щоб сказати їм, коли мають починати; хто коли повинен грати голосніше, а коли другий нехай грає тихіше; коли заграє на одним інструменті і коли спинити другий, щоб регулювати такт усіх і зберегти акорд. Диригент оркестри — не гнобитель і його палиця не ознака тиранії; він стоїть там не на те, щоб допикати кому небудь; він таксамо потрібний і таксамо важний, як усі інші члени оркестри».

Які гарні слова! Скільки мудрости і переконливої сили в них! Та зараз питання: А чому не дивитися такими самими окулярами на інші суспільні устрої, не кінце соціалістичні? Чому капіталістична влада це вже „озброєна на голову, коли не виключено, засобами гніту, утисків, тиранії“? Вкінці де і в чому є боля найменша запорука, що соціалістичний уряд буде „не гнобитель, а його палиця не ознака тиранії“? З яких аргументів черпати віру, що „він не буде допикати кому небудь“? А що буде, коли, припустім, у соціалістичній суспільності знайдеться така частина громадян, що захоче мати свій дім, свій власний, хай би маленький варстат праці. Захоче скромно жити і складати гроші, щоб опісля полишити за собою якийсь знак; захоче роздобути собі певний, виключний круг свого матеріального ділення, щоб на ньому витиснути тавро свого духа? А цей ласкавий соціалістичний „диригент“ не дозволить йому і скаже, що „сольових музикантів ми не признаємо; кожний, хто хоче грати, мусить грати в оркестрі і під моєю батуюю“.

Хіба це не утиск, гніт, ярмо, розбишацтво? Хіба цей утиск, гніт і розбишацтво не відбуваються тепер на кожному кроці в Советах, в яких найменший індивідуальний вияв рахується вже „зрадою“ соціалістичних інтересів“ і відступників розстрілюють наче собак?

Далі де Леон обширніше обговорює головну, матеріалістичну засаду соціалізму. Він твердить, як і всі інші соціалісти на чолі з Карлом Марксом, що „історію перерішують матеріальні потреби людей“. Все, що діється в історії, діялося в ім'я матеріальних вигід. Де Леон найвирозніше говорить, що і моральність людей має виключно користюлюбний, матеріалістичний підклад. Він говорить, що колись люди їли людей, коли схопили їх у полон. Але коли показалося, що замість зідати якогось язика краще його тримати і змушувати його працювати на себе, люди почали занехувати людство, називаючи його „неморальним“.

На місце людодівства вони впровадили невідличництво. А коли і невідличництво почало неоплачуватися, то долі знов заговорила людська „мораль“ і люди почали виводжувати невідличників. Саме в ім'я такої матеріалістичної користюлюбної моралі вивязалася в Америці громадянська війна між Північчю і Півднем за визволення чорних, говорить де Леон.

Чи це правда? Мораль, безперечно, це суб'єктивна річ. Кожний толкує її собі на свій

лад. Можливо, що з соціалістичного боку мораль це тільки користюлюбний засіб до здобуття матеріальних цінностей. Але мораль не в усіх людей означає користюлюбність. Є люди, а їх є багато, для яких мораль є самоціллю; для неї вони готові віддати все, включаючи своє життя. Таких людей є всюди багато. Всетаки треба запам'ятати собі, що соціалісти напереді всього ставлять користюлюбні цінності, ставлять матерію. А це придасться ще до зроблення одного дуже важного висновку, який зробимо пізніше.

Цікаві висновки робить де Леон щодо агресивності соціалізму і його войовничості. Та вони, здається, не зовсім погоджуються з загальною прийнятими поглядами соціалістів про пацифізм. „Третім нервовим центром соціалізму“, говорить де Леон, „це його мужа й агресивна постава. Соціологічні закони, які керують суспільством, ідуть рівнобіжно і точно відповідають тим законам, які природничі знання відкриває в біології. Поперше, головне зв'язке для біології — це не одиниця, а порода. У згоді з тим і в соціології головною справою буде це, що відповідає породам в царині біології. В біології маємо боротьбу, а не хирлявий мир... В остаточнім висліді соціалізм відкидає як даремні, коли не злочинні, методи підслухування та спокушання, або проголосування „мир, мир“ там, де немає миру“.

Хібаж не точнісінько ці самі слова проголошують Мусоліні, Гітлер і всі ті, що будують свої устрої на крайньо-націоналістичних засадах? Точнісінько, як де Леон, вони говорять, що як у біології так і в соціології важну роль грає не одиниця, а порода. Тому саме вони кожної хвилини готові пожертвувати вигодами, а навіть життям одиниці, щоб урятувати цілу породу. Також вони проголошують вічне змагання, вічну війну і впрот з погородою відносяться до тих людей, що кричать „мир, мир“ там, де того миру нема. Саме задля тої вічної боротьби і Гітлер і Мусоліні узброїли свої нації до зубів, учать своїх людей вибирати „кулі і гармати замість масла“. Саме задля тої вічної біологічної боротьби вони стараються захопити „місце під сонцем“ і забезпечити свою народові якнайбільше територій. Що через те потерпить якась інша порода, це їх не обходить. Своім святим обов'язком вони вважають дбати в першу чергу про життя своєї власної породи.

Признання де Леона, що „у світі панує вічна боротьба“, а також те, що в тій боротьбі „рішає порода, а не одиниця“, повинні добре запам'ятати собі ті наші соціалісти, що вічно горляють про сльнявий „мир, мир“ та ставлять волю, добробут і частя одиниці понад інтереси цілої нації, цілої породи.

Правда, добродій де Леон говорить, що „в соціології економічні класи займають місце пород в біології“. Та тут де Леон говорить свідомо чи несвідомо неправду. Бо згряя голодних вовків ніколи не буде гризти себе, коли має нагоду поживитись тілом якої іншої тварини. Коли вовки мають перед собою якусь істоту іншої породи, то всі вони, голодніші і менше голодні, солідаризуються і нападають на неї. Це закон біології. Говорити, що „економічні класи в соціології заступають породи в біології“ значить твердити, що голодніші вовки солідаризуються в голоднішими й більш обскубаніми

вівцями проти своїх ситих вовків і товстих баранів. А це абсурд.

Дуже цікаве признание робить де Леон також у відношенні до економічних „визискувачів“. Та це признание готово звернутися проти самого соціалізму. Він говорить так: „Нема гіршого визискувача, як визискувач середньої класи. Карнегі може стригти своїх 20,000 робітників тільки по 50 центів денно і всежтаки набере від ранку до вечора 10,000 доларів зиску. Банкір, який має багато грошей на розкинення між людьми, може мати дуже добрий дохід, побираючи хочби тільки невеликий процент від кожної позички. Але жінка, що торгує яблуками на розі вулиці, мусить мати від сто до п'ятсот відсотків зиску, щоб проіснувати. З тої самої причини і середня класа, себто „бос“, що наймає тільки кількох робітників, є найгірший, найдоїдливший і найбезпощадніший визискувач найманого невідличника“.

Отож з того бачимо, кого цей великий соціаліст вважає „найгіршим, найдоїдлившим і найбезпощаднішим визискувачем найманого невідличника“: перекупку яблук і „боса“ з кількома наймленними людьми. Чи правда, це? Зрозуміло, що ні. Бо коли би перекупка яблук чи малий „бос“ справді були такими економічними визискувачами і дошкульними „панамі“ для „найманого невідличника“, то той „наймлений невідличник“ сам купив би собі кошчи з яблуками й почав би на засади соціалістичного матеріалізму визискувати інших. Купити собі кошчи яблук і стати перекупкою кожний потрапить. Також відносно невелика штука побудувати собі якийсь варстат праці, де працювалиб кілька осіб. Колиб цей бізнес був аж такий поплатний, то на нього кожний вже якось спромігсяб. А ми знаємо з практики, що ті маленькі, середні підприємства ледве животіють. Певно, що якийсь відсоток зпоміж них добре заробляє і зростає у велике підприємство. Але більшість з тих „босів“ це такі бідні люди, які не тільки що мусять цілий день працювати в своїм підприємстві, але ще мусять вечорами промишляти, щоб вийти якося на лад і не збанкрутувати. Ті „страшні визискувачі“, як їх називає де Леон, фактично не мають вільної хвилі і звичайно працюють не лиш у робучі дні, але й у свята і в неділі.

Щодо признання де Леона, що великі капіталісти менше визискують людей, то хай той аргумент останеться так, як є. (Докінчення буде).

ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКУ УЧАСТЬ У СВІТОВІЙ ВИСТАВІ.

На участь української імміграції у Світовій Виставі в Нью Йорку в 1939 році зложили далші жертви:

- Товариство Золота Літа в Нью Йорку \$25.00
- Союз Українок, владі 49-ти у Бофало, Н. Й. 25.00
- Д-р Василь Галчи, Супріор, Віс. 10.00
- Іван Федан, Арнолд, Па. 10.00

Далші жертви просимо слати на адресу:

P. O. Box 1014 Church Street
Annex,
New York, N. Y.

Чеки й грошеві перекази треба виписувати на імя:
Nicholas Muraszko,
Treasurer.

У СУДІ.

Суддя: „Отже підсудний сказав, що пекар Мучка є скінчений голодранець — так?“

Свідок: Очевидно, що так але щоб підсудний таке сказав, то я того не чув.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧУЖИНСЬКО ХОТІЛИ ВСТУПАТИ ДО У. Н. СОЮЗУ, А МИ ЩО?

Прочитавши протокол з річного засідання головних урядників У. Н. Союзу і завваживши їх працю та змагання збільшити членство У. Н. С. та поширити його між українцями в Америці і в Канаді, треба ствердити, що головні урядники щиро і завзято працюють для нашої організації. Бачимо, що У. Н. Союз готов навіть видати більшу суму грошей на всякі молодечі спортивні клуби, щоб приєднати молодь до У. Н. Союзу.

Але хоч це дуже добрий початок, то ми мусимо сказати, що тою справою мусить зайнятися цілий український загаль. Кожний наш громадянин мусить зрозуміти завдання й ідею У. Н. Союзу і мусить ширити їх між українськими громадянами, головнотими, що ще не вступили до У. Н. Союзу. Бо зрозуміло, що самі провідники не можуть ходити від хати до хати і прияти членів. Тоді не стабодім часу і сил на важнішу справу, на ведення організації. Це мусять зробити самі рядові члени, в порозумінні з відділовими урядниками.

Та щоб приєднати нових членів до У. Н. Союзу, то треба в першій мірі самим добре знати ті користі, які ми від Союзу дістаємо. Бо багато є таких наших членів, що самі нарікають на Союз, бо не розуміють тих користей. У висліді, замість приєднувати, вони відтучують тих, що хотіли би вступити.

Що варт наша організація, У. Н. Союз, на це може послужити такий факт:

Я мав нагоду говорити з одним чужинцем, який є предсідником місцевої чужинської організації. Він розказував мені про фінансові користі, які мають члени тої організації. Тоді я йому розказав про У. Н. Союз і про користі, які ми дістаємо від Союзу. Він не хотів повірити. Щойно коли я йому показав звіт фінансового секретаря і все вяснив, він повірив у силу нашої організації і в користі, які ми маємо з У. Н. Союзу. За пару днів він прийшов до мене і питався мене, чи наш У. Н. Союз прийняв би їх людей. Якби Союз приймав чужинців, то вони прийшли би з цілим відділом до У. Н. Союзу. Так він мені сказав, а навіть просив мене, щоб я написав до головного предсідника Союзу і дістав у тій справі пояснення.

З того виходить, що У. Н. Союз таки добра організація і ми повинні гордитися нею. що ми її маємо. А в першій мірі ми самі повинні належати до неї.

Н. Паламар,
Літл Фолс, Н. Й.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ПІТСБУРГ, ПА.
Свято Ольги Басарабової.

Заходом Союзу Українок відбулося в нашій громаді в неділю, 20. лютого ц. р., свято в честь Ольги Басараб. Перед святом о. Желехівський відправив в місцевій укр. прав. церкві панахиду і виголосив коротку проповідь.

В церковній салі виконані були музичні точки; їх дуже гарно відіграла оркестра М. Желехівського. Приявних привітала пані М. Малевич, сказавши, що українки повинні горнутися до своїх організації, бо тільки через зорганізоване жіноцтво воля загостить до нашої хати. Промову про покійну Басарабову виголосила пані Животко. В ній розповіла про життя, працю

і героїську смерть Ольги Басарабової.

М. Желехівський відспівав кілька пісень. Співав дуже гарно. Також гарно декламувала пані Хандогова, а й гарну промову сказав В. Шабатура. На поклик пані Малевич зложили на поміч політичним в'язням по \$2: інж. В. Малевич, С. Животко; по \$1: о. Желехівський, А. Дяк, К. Козак, М. Хандога, В. Шабатура, С. Шабатура, А. Шнер, Н. Левицький, С. Віаер, Т. Юнишкова, А. Вусин, К. Ділопа; по 50 ц.: П. Мисько, В. Макар, П. Петруньо, Петрик, А. Дуб, А. Опіла, Брановський, М. Катериняк, М. Михалюк; по 25 ц.: М. Корун, В. Сорочак, П. Кирцьо, А. Кощан. Разом \$22.70. Розходу було \$7.70. Решту, \$15, вислано через Обеднання з призначенням на політичних в'язнів.

Опісля була мала гостина. Тостмайстром був інж. В. Малевич. Він покликав до слова ред. М. Хандогу, а цей сказав гарну промову, яка всіх дуже зацікавила. Крім нього промовляли М. Михалюк, А. Шнер, М. Хандогова, П. Левицький і інші.

Анна Дяк.

ДЕ СЛИНА МЕРЗНЕ В ПОВІТРІ.

Багато ляків гадають, що на бігуни землі є найхолодніше. А проте найнижчу температуру ствердили в місті Верхоянську на Сибірі, де студінь доходить узими пересічно до 62 ст. Ц. Однак часто термометер показує понижче 70 ступнів холоду. В тій самій околиці влітку спека доходить до 30° Ц. Отже розхил температури підчас року рівний там коло 100 ст. Ц. Факт, що там живуть люди, свідчить про величезну снагу людського організму, що вміє пристосуватися до таких різних температур. Однак витрималість мешканців Верхоянська блідне перед тою, яку витримує шкіра мешканців міста Льоп-Нор у китайським Туркестані, де різниця між температурою полудня і півночі доходить до 70° Ц. Тоді, як мешканець Верхоянська має кілька місяців часу, щоб пе-

рейти від низької зимової температури до літньої спеки, мешканці Льоп-Нор мусять 70-ступневі скоки температури переносити підчас одної доби!

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ВІЙНА В ФІЛЬМОВІЙ ПРОМИСЛІ.

У кількох фільмових промислових газетах появилось оголошення союзу власників фільмових театрів, що, мовляв, цим власникам надолго тратити гроші на закупку чужинам фільмових тасм із визначними фільмовими зірками, що буцімто притягають багато публіки, але на ділі її не притягають. Між фільмовими зірками, висчисленими в оголошенні, є між іншими: Марлін Дітріх (нагорі, зліва); Кей Френсіс (нагорі, справа); Джовн Крофорд і Кларк Гейбел (на образку угосді).

го організму, що вміє пристосуватися до таких різних температур. Однак витрималість мешканців Верхоянська блідне перед тою, яку витримує шкіра мешканців міста Льоп-Нор у китайським Туркестані, де різниця між температурою полудня і півночі доходить до 70° Ц. Тоді, як мешканець Верхоянська має кілька місяців часу, щоб пе-

СПЕЦІАЛЬНО ДЛЯ ВИГОДИ СВОЇХ ЧИТАЧІВ

Пропонує „СВОБОДА“
МОНЕТУ СОЦІАЛЬНОГО
★★ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ★★
(SOCIAL SECURITY COIN)
Є ЦЕ ПОСТІЙНИЙ, ТРИВАЛИЙ, КРАСИЙ, ЗОЛОТИСТИЙ РЕЄСТР ВАШОГО НУМЕРУ СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Правдива монета має в промірі 1 3/4 цала

Ваш власний індивідуальний номер виписаний на золотистій монеті. Вигляд золота гарантований. Не позолочувана. Буде тривати ціле життя.

У додатку до цього, як згубите свою монету, знаходещь може кинути її до котроїнебудь поштової скринки й вона буде вам відслана Краєвим Реєстраційним Бюром у Нью Йорку, безплатно для вас.

В ЦІЛОМУ КРАЮ ОГОЛОШУЄТЬСЯ ЦЕ ПО \$1.00
„СВОБОДА“ УМОВИЛАСЯ З КРАЄВИМ РЕЄСТРАЦІЙНИМ БЮРОМ У НЬЮ ЙОРКУ ДОСТАВЛЯТИ ЦЮ ГАРНУ ЗОЛОТИСТУ МЕДАЛЮ ПІ ЧИТАЧАМ ПО СПЕЦІАЛЬНІЙ ЦІНІ.

З КУПОНОМ ІЛИШЕ за 49¢
Витіть цей купон і пішліть з 49 цнт. до:
СВОБОДА
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

До Адміністрації „Свободи“:
Залучаю 49 центів, за котрі прошу прислати мені мою монету (описану вище, вже оплачену).
Імя
Ч. дому й вулиця
Місто й стейт
Social Security No.
Число Соціального забезпечення
Просимо писати або друкувати виразно.

ПРОТОКОЛ

НАРАДА ВИКОНАВНОГО КОМІТЕТУ ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ

Навпорядок дня: приходять справи української Світової Вистави, яка відбудеться в Нью-Йорку в 1939 р.

Справа участі українців у Світової Вистави

Навпорядок дня: приходять справи української Світової Вистави, яка відбудеться в Нью-Йорку в 1939 р.

Справа участі українців у Світової Вистави

Справа участі українців у Світової Вистави

Справа участі українців у Світової Вистави

Справа участі українців у Світової Вистави

Справа участі українців у Світової Вистави

Справа участі українців у Світової Вистави

Справа участі українців у Світової Вистави

Справа участі українців у Світової Вистави

Справа участі українців у Світової Вистави

навіаюну і \$15,000 на виступ хору; попірає його Юліан Павчак. Внесок джерейшов одноголосно.

Відношення між двома поколіннями української імміграції в Америці.

Впровадив справу О. Ревюк як голова цими словами:

Нема в тому властиво нічого надзвичайного. Мають подібні проблеми всі народи.

Мають подібні проблеми просто всі іммігрантські групи в Америці, але в них цей аур джерейшов приймає подекуди, можна сказати, інакші форми, ніж серед американців.

Через це й проблема відношення поколінь серед імміграції відмінна від проблеми відношення поколінь серед корінного американського громадянства.

Американці для вирішення своєї проблеми вживали різних способів. Останніми часами вони мали деякі успіхи в так званих молодечих конгресах, де збиралася сама молодь на обговорення питань своєї генерації.

Американці для вирішення своєї проблеми вживали різних способів. Останніми часами вони мали деякі успіхи в так званих молодечих конгресах, де збиралася сама молодь на обговорення питань своєї генерації.

Американці для вирішення своєї проблеми вживали різних способів. Останніми часами вони мали деякі успіхи в так званих молодечих конгресах, де збиралася сама молодь на обговорення питань своєї генерації.

Американці для вирішення своєї проблеми вживали різних способів. Останніми часами вони мали деякі успіхи в так званих молодечих конгресах, де збиралася сама молодь на обговорення питань своєї генерації.

Американці для вирішення своєї проблеми вживали різних способів. Останніми часами вони мали деякі успіхи в так званих молодечих конгресах, де збиралася сама молодь на обговорення питань своєї генерації.

Серед української імміграції пробовано вже перший спосіб. Як відомо, були конгреси й конференції української молоді й на них давалися нераз чути голоси спротиву, ворожені, чи критики першої генерації. Ці голоси почули люди, які там були припадково прийняті. Не можуть виступити та промовляти в імені першого покоління, вони чулися віддалені від нього. Широке громадянство про це мало знати.

Уряд відає собі справу з того, що відносини серед української імміграції в дечому інакші, ніж серед старих американців.

Через це й проблема відношення поколінь серед імміграції відмінна від проблеми відношення поколінь серед корінного американського громадянства.

Американці для вирішення своєї проблеми вживали різних способів. Останніми часами вони мали деякі успіхи в так званих молодечих конгресах, де збиралася сама молодь на обговорення питань своєї генерації.

Американці для вирішення своєї проблеми вживали різних способів. Останніми часами вони мали деякі успіхи в так званих молодечих конгресах, де збиралася сама молодь на обговорення питань своєї генерації.

Американці для вирішення своєї проблеми вживали різних способів. Останніми часами вони мали деякі успіхи в так званих молодечих конгресах, де збиралася сама молодь на обговорення питань своєї генерації.

Американці для вирішення своєї проблеми вживали різних способів. Останніми часами вони мали деякі успіхи в так званих молодечих конгресах, де збиралася сама молодь на обговорення питань своєї генерації.

Американці для вирішення своєї проблеми вживали різних способів. Останніми часами вони мали деякі успіхи в так званих молодечих конгресах, де збиралася сама молодь на обговорення питань своєї генерації.

Американці для вирішення своєї проблеми вживали різних способів. Останніми часами вони мали деякі успіхи в так званих молодечих конгресах, де збиралася сама молодь на обговорення питань своєї генерації.

Американці для вирішення своєї проблеми вживали різних способів. Останніми часами вони мали деякі успіхи в так званих молодечих конгресах, де збиралася сама молодь на обговорення питань своєї генерації.

Американці для вирішення своєї проблеми вживали різних способів. Останніми часами вони мали деякі успіхи в так званих молодечих конгресах, де збиралася сама молодь на обговорення питань своєї генерації.

слухало, що ми маємо про нього сказати, то нам треба вислухати без упередження, спокійно, що нам скаже молоді.

Тут провів нарадами обняв гр. Микола Мурашко, а О. Ревюк говорив далі як референт.

Коли одно покоління говорить про друге, то воно мусить брати якийсь справедливий мірило для оцінки цього покоління. Молоде українське покоління, говорючи про старе, має на думці такі мірила, і старе покоління, говорючи про молоде, повинні мати такі мірила. Не всі їх висказуємо виразними словами. Часто їх треба додумуватися. Коли цих мірил не висказується, а лише мовчки приймається, то треба їх свідомо шукати і їх критикувати: чи ці міри важні, вартісні, основні?

Вибираючи ці мірила для змірення молодого покоління, треба взяти під увагу його досвід, його виховання. Не можна від нього ждати таких річей, яких можна ждати від старого, котре родилося в Україні. З другого боку, від нього можна ждати річей, яких не можна ждати від старого покоління, бо старе покоління в одній половині неграмотне, а в другій половині малограмотне, а молоде покоління все грамотне, а що найменше в половині має не лише так звані публічні школи, але й так звані вищі школи (гай скаути).

У своїй розгляді я не можу брати під увагу другого покоління, що не дозріло, що шойно росте. Беру друге покоління, вже дозріле, дозріле фізично, дозріле умово, дозріле полове, дозріле суспільно, себто тих молодих людей і іммігрантського походження, що вже закінчили тілесний розвій, уже можуть дружитися, що покинули свій формальний виниклі і готові взяти на себе відповідальність, звані з заняттям, подружжям і суспільним життям.

Розглядаючи молоде покоління, я думаю розділити свої обсервації на низку груп, і йду в цьому за розділом, за котрим пішли організатори конференції "1934 Mobilization of Human Needs", що збиралася була при кінці 1934 року в готелі Комодор у Нью-Йорку.

Каже проф. Оверстрит, що на це старому поколінню не було що іншого робити, як засміятися. Щоб ніхто не думав, що там старе покоління представляли якісь неповажні люди, додам, що на естраді конференції від старшого покоління сиділи: філософ проф. Оверстрит, Нютон Д. Бейкер, що був секретарем війни в воєнній кабінеті през. Вільсона, пані Фредерикова Пейстова, з крайової ради У.В.С.А., пані Ліда Фут Тар, предсідниця організації "Кемп Файер Герлз" та пані Френклінова Делано Рузвелтова.

Як ми діємо від молодшого покоління, щоб воно в

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Для 6 травня, в годині 4. ранку, в Мисаной Пасей, Па. уюкоїсья у Богі

КАТЕРИНА РУДНЯНИН

21-літня донька Микілая й Анастасії Руднянин

Похорон відбувся в понеділок, 9 травня.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

КЛІВЛЕНД, ОГАЙО.

На визвольну боротьбу.

Для 26 лютого відбулося 25-річне весілля громадян Липинів. З тої нагоди пані Притулак і пані Дорош заклали гарний вечерок у честь ювілянтів. Перед обідом парок о. В. Меренський висловив гарну промову про 25-літнє життя ювілянтів. Другим бесідником був аад. А. Т. Біліський, який привітав ювілянтів, а потім Хлодій клуб "Сейкред Гартс", від промовою ад. Мих. Олександріка й Мих. Козирів, вручив ювілянтам дарунок від своїх членів і відповіли "Миюгаз ліга". Треба зазначити, що на гостині був правдивий український коровай, який не мало натхнені українська молодь.

Описав забрав слово староста п. Шмагала, побажав ювілянтам дальших успіхів у їх праці на полі церковному, національному й громадському, а зрештою й посприяти зростанню української визвольної боротьби. Жертували: "Сейкред Гартс" \$2.46; Петро Липин \$2; по \$1: Д. Шмагала, І. Т. Біліський, М. Колідій, Анас. Липин, Ф. Фоца, А. Біліський, Т. Бочко, Стефанія Палюда, П. Головачок, П. Гузіла, Н. Олександрік, Н. Страл, Н. Зарічний, М. Стельма, О. Кульчицька; С. Іванчук 75 ц.; по 50 ц.: о. В. Меренський, І. Гоїк, П. Різун, А. Сорхомац, І. Клепчак, А. Мельник, М. Котут, Г. Швагуляк, Т. Федорчук, А. Притулак.

Далеко більше ніж інтерес у справах нашого звания є наше заінтересування служити людству.

Ми можемо не зважати на фінансові умовини, бо ми переконалися, що служити добре приносить власну нагороду, дотикальну й недотикальну.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25 St., Bayonne

Phone: Bayonne 3-0540

С. Олександрік, Ю. Гринів, Н. Делан, І. Делан, П. Хмель, С. Юнц, М. Болдин, Марія Бучуцька; реліг. архієпископ. Разом \$35, які переслано до централі ОДВУ.

НАВІЛОН, Н. Я.

На щоденну боротьбу.

Коллежати кодили членів й членів 30-го відділу ОДВУ: Іванна Петровська, Анас. Гаюльська, К. Делан, В. Залужка, І. Н. Мауэр, Залужка, В. Сосніцька, С. Ратушняк, К. Шинкар, О. Кіпінська, С. Бемко, А. Гутник, І. Петровський, В. Левик, А. Гаюльський, О. Мизур, П. Гаюльський, Ф. Гаюльський, М. Лабла, Я. Каштан, К. Кіпінська, М. Гладкий, Д. Ніколайчик, Г. Пекула, М. Шурка, С. Чапунь, О. Б'юбюк, Д. Залужка; по 50 ц.: А. Шенбер, М. Н. Досенко; Т. Крусоватий 25 ц. По відчисленні малих розкоші переслано на визвольну боротьбу \$24.25.

ФАРМИ

МАЛА ФАРМА 10,000 квадратних стіл, 4-комнатний дім, у Нью-Бронкску, Нью-Джерсі.

БАГАТО НАГОД КУПИТИ ДЕШЕВО ФАРМИ

321 E. 15th STREET, NEW YORK, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, КІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 15th STREET, NEW YORK, N. Y.

Тел. GRAMERCY 5-2410.

Урлякові години: рано від 10 до 12, вечір від 6 до 8, а в неділю рано від 10 до 12.

ПОХОРОННІ ЗАВЕДЕННЯ

МИРОН ЛИТВИН УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК

383 MORRIS AVENUE, NEWARK, N. J.

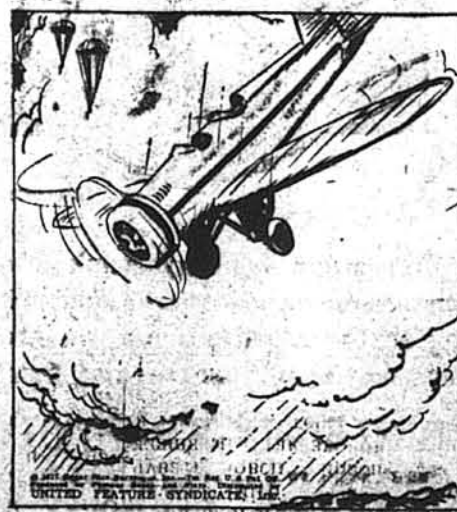
Петро Ярема УКРАЇНСЬКИЙ ПОТРЕБНИК

129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

ІВАН БУНЬКО

437 E. 8th ST., NEW YORK CITY.

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

На білих крилах легконадів Бравн і Тарзан спускалися по долині вниз. Земля, куці й будинки ставали все більшими й більшими і в кількох найближчих хвилях вони вже мали стукнути ногами об землю.

Що він скоро мусить запопроти в землю, це було ясне. Бравн і Тарзан в серці бажали, щоб він упав на котресь місце в оселі кавуру і щоб у той спосіб бодай на хвилю відвернув увагу кавуру, аж вони самі стануть на землю.

Та в середині оселі діялася щось зовсім інше. Кавуру було перелякано на смерть. Тепер вони вже були певні, що це духи вмерлих летунів шукають пімсти. А від духів смертельному чоловікові тяжко оборонитись.

Вони думали, під крилами Кавандаванди знайти безпеку перед духами летунів. Тимчасом Кавандаванда далі змагався з Джейн. Притягнувши її назад до кімнати, він рішуче зробив з нею кінець. Але Джейн зо свого боку рішила боротися до смерті. Вона дійсно боролася немов тигриця, вириваючись кілька разів йому з рук. Та вкінці Кавандаванда притис її до кута.